

prednjačil pa je tov. Gernek, predsednik tamošnje Zveze kar s 3 posteljami.

Še hujša diferenca se nam pokaže, ako primerjamo prvo pevsko vajo v Ljubljani z ono v Trstu. Ljubljanske tovariše, ki so se pevške vaje udeležili, lahko naštejemo na prste ene roke, akoravno vsi vemo, da zmore sama Ljubljana in Ljubljanska okolica močan pevski zbor.

Ali res ne zmore 3000 učiteljev(ice) več kot 50 pevcev (pevk)?

Tovariši! Izprašajte si svojo vest! Čemu garamo vedno samo za druge, a ne delamo zase prav nič.

Vsak običajni tigel-tangel zbere večje število učiteljstva, kot taka važna

ustanova: Učiteljski pevski zbor. Upam pa, da se bo število pri prihodnji pevski vaji vsaj podvojilo. Vaja je določena za 6., 7. in 8. decembra, 7. decembra imajo udeleženci pevške vaje prosto. Merodajni krogi prosvetnega oddelka so pokazali napram zboru veliko naklonjenost.

Naposled moram izreči zahvalo »Društvu učiteljev glasbe«, ki je vodilo vsa pripravljala dela in nam stavilo na razpolago 8 profesorjev glasbe, kateri bodo poučevali brezplačno.

Vsem onim tovarišem(icam), ki imajo glas, posluš in dobro voljo, kličem: Na svidenje 6. decembra ob 10. uri v »Glasbeni Matici«.

Silvester Cerut.

Vsem!

Po seji upravnega odbora Društva za zgradbo učiteljskega konvikta z dne 2. novembra 1925 je odbor na moj predlog pooblastil g. Petrovca, kot dobrodušnega starino in predsednika nadzorstvenega odbora, naj vsem onim, ki smatrajo naš odbor kakor kak bojni kader, pojasni, da smo prevzeli društveno vodstvo le iz človekoljubnih namenov in da stojimo slei ko prej na nepolitičnem, to je onem stališču, ki si ga je društvo zasnovalo ob svoji ustanovitvi. Iz peturnih strogo stvarnih razprav o društvenem položaju in smernicah nadaljnjega delovanja, bi vsakdo lahko razvidel, da prešinja vse člane obeh odborov edina in iskrena želja: uresničiti že tolikoletni namen.

Društvo si bode prizadevalo, da akciji pridobi vse, prav vse učiteljstvo, bodisi včlanjeno tu ali tam ali pa nikjer, samo da odpomoremo najbednejšim izmed bednih, to je učiteljskim staršem, ki radi svojih otrok ne občutijo le gimotnih, temveč tudi obilico duševnih težav.

Vse društvene člane prosimo, da se v organizacijskem ali političnem boju v interesu našega dobrega namena ne poslužujejo konvikta kot bojnega orožja, nasprotno pa izjavljamo, da naše aravstvo nima nikakršne pravice, da bi svojim odbornikom in članom zabranjevalo udeleževanje v kateremkoli organizacijskem ali političnem obziru. Vsega obsojateljja vredno pa bi bilo, če bi se radi kakršne-

gakoli udeleževanja posameznikov, napadalo ali skušalo ovirati delovanje našega društva.

Zavedamo se, da konvikta ne bode zgradil ne sedanjí predsednik, ne odbor, zgradi ga pa lahko celokupno učiteljstvo, če bi bil le vsak posameznik na mestu in bil prešinjen z istimi ideali, ki jim razodeva vodstvo. Obvezna članarina nam še ne nudi oljkove vejice. Izpolnjevanje društvenih sklepov, najstrožje izvajanje gospodarskega programa, zbiranje darov, prirejanje iger in drugi slučajni dogodki nas bodo šele okrepili v toliko, da se odločimo k zadnjemu dejanju.

Vsi tedaj na delo, vsi za enega, proti nikomur, vsi za vse in uspeh gotovo ne izostane.

Imenom Društva za zgradbo učiteljskega konvikta:

Janko Štefe, tajnik.

Josip Lapajne, predsednik.

O p o m b a: Glede učiteljskega konvikta moramo odločno izjaviti, da konvikta zaradi izpadov posameznih oseb ne sme trpeti, četudi so te osebe iz nadzornega odbora društva in da tudi naš zadnji članek ni imel takega namena. Gornja izjava je zadosten dokaz, da se ostali odbor ne strinja s takimi izpadi. Ideja Učiteljskega konvikta in delo za Učiteljski konvikta naj bo vzvišeno nad vsakim izrabljanjem in uresničenju te ideje moramo pomagati vsi. — Uredništvo.

SLAVKO MROVLJE:

Še o učiteljski izobrazbi.

Zadnji članek pod zgornjim naslovom, ki ga je napisal brezdvomno tovariš, argumentira, da zasluži tudi to vprašanje poleg drugih aktualnih našo največjo pozornost!

Živimo v moderni dobi — v dobi napredka, kar vsakdo opazi bodisi na tem ali onem polju. Izginiti mora starokopitnost, sedanja in naslednja doba naj bo prerajena z novim, modernim duhom upoštevajoč čas, v katerem živimo. — Znani angleški dramatik Shakespeare resnično pravi: »Človeštvo je otrok časa, v katerem živi!«

Človek že po naravi hrepeni po napredku, vse, kar je novo, ga zanima; to povzroča preorientacijo kulturnega življenja.

Nas učitelje zanima v prvi vrsti to, v kakšnem pravcu naj se naša izobrazba

prilagodi modernemu času, da bo učitelj v vseh ozirih zadostil zahtevi sedanjega časa, da bo s svojo izobrazbo ustrezal v polni meri kot učitelj naše mladine in naroda.

Direktiv za to iščimo v modernih državah in jih po potrebi našega naroda preustrojimo.

V vprašanju: »Kakšna naj bo študijska pot učiteljskega kandidata,« bodo brezdvomno nastala kontrarna mnenja. Eden bo zagovarjal ene smernice, drugi druge. Eno pa je gotovo, da bo ravno zanimanje za to vprašanje rodilo zaželjeni uspeh — če tudi ne v tako kratkem času. Dovoljujem si tudi jaz dotakniti tega vprašanja!

Kot nekaj uvod v to vprašanje smo dobili tkzv. višjo pedagoško šolo v Zagrebu in Beogradu, ki po mojem mnenju

z razno embalažo in odpadki, da komaj pregaziš kupe. Potem pa pride velikanska »avtometla« in pomete vso nesnago, ki jo nakladači hitro natovorijo na vozove in hajdi z njimi kdo ve kam. Potem pride pa pošten curek vode in opoldne je tržnica zopet čista. Vse se vrši v najlepšem redu in stokrat sem želel, da bi se svet tudi pri nas mogel povsod navaditi na red. Potem bi šlo življenje tudi drugo pot in navzgor, ne pa vsakdo po svoje in v — propast.

Pariz ni zastoj privlačnost vsega sveta, dovolj krasot in znamenitosti tako zgodovinskih kakor umetniških nudi vsakomur. Vsa zgodovina Ludovikov, revolucije in slavnega Napoleona je oživela v nas. Mnogo tragike in mnogo lepote je bilo v vsem tem. Posamezni oddelki, kakor n. pr. Luvre zahtevajo za malo boljše ogled mogoče par tednov, mi smo pa tako rekoč kar drvelj skozi obširne dvorane slik in kipov svetovne slave... V dvoranah je polno slikarjev, ki kopirajo razne slike znanih mojstrov. In kjerkoli vidiš večje gruče ljudi, je gotovo še kak posebnost, kakor n. pr. Mona Lisa, ki ima vedno dovolj občudovalcev. Pred Luвроm prodajajo razne albume, ki jih

ne nudi moderne izobrazbe ljudskoškolskemu učitelju, ampak učitelja samo pripravlja za meščanskoškolskega učitelja oziroma nadzornika. Te šole smo se sprva resnično razveselili.

Naša želja bi bila, da bi minister prosvete odobril tako šolo tudi v kulturnem središču Slovenije, v Ljubljani. Prepričan sem, da bo naše poverjeni-

Gibanje učiteljstva in prosvete v drugih državah.

Iz Čehoslovaške.

E. Š.:

— Čh Obvezno zavarovanje češkega učiteljstva. Marsikomu nemara še ni znano, da mora plačevati češko učiteljstvo, včlanjeno v ZUS, zavarovalne prispevke zajedno s prispevki za organizacijo, ker je obvezno zavarovano proti škodi. Škoda povrne zavarovalnica »Praha«. — V poslednjih letih se je zelo razširilo pod vplivom organizacije tudi zavarovanje učencev proti poškodbam. Ponekod so zavarovani otroci cele šole, a zavarovalnino — à 1 Kč letno za otroka — plačujejo mestni sveti.

— Čh Preobračaj! Klerikalni »Lid. list« »10.000 učiteljev in učiteljic je priseglo, da pojde navdušeno v boj proti nauku o Bogu.« »Česky učitel« poučuje posvečeno redakcijo: »Laž je velik greh! Tisoči smo šli v boj le proti tistim, ki zlorabljajo vero, da bi prišli do vlade nad dušami in telesi, kar bi vse radi zaslužili za sebe.«

— Čh Očenaš češkega učiteljstva. »V spomin Oslobojenja, kateri praznik smo obhajali 28. oktobra sedmič, se zaobljub-

stvo UJU zastavilo vse svoje moči pri merodajnih osebah za to. Ta naša želja naj bo zahteva v prvi vrsti mladih učiteljev!

V polnem razvoju je pri nas meščanska šola, saj je v kratkem času nastalo 17 novih meščanskih šol in pričakuje se še večjega razmaha; treba je pa tudi splošne širše izobrazbe za učiteljstvo. (Dalje prih.)

ljamo iznova, da osvobodimo svoj narod popolnoma v nacionalnem, političnem, gospodarskem, narodnem, a predvsem v kulturnem oziru. Narod, osvobodil si se avstrijskega črnožoltega orla, a popolne svobode še ni v tvoji državi! Orel je imel dve glavi! Prva se zvija v smrtnih krčih, a razni fakirji jo hočejo vzbuditi v življenje iznova. Narod, ako si hočeš ohraniti, kar si po stoletjih priboril sebi z lastnimi silami, moraš predvsem izostriti si vid in sluh, da boš ostro pazil na delovanje teh glumačev, ki so raztreseni po celi državi in se trudijo, da bi pahnili ljudstvo v staro suženjstvo absolutističnih nasilnikov, kar se ne sme zgoditi! Druga glava živi najbujnejše življenje in se imenuje klerikalizem. Straža naša, čuvaj zvesto! Učitelj, ne bodi fanatičen strankar, ampak išči tudi kot strankar vezi med vsemi življi, katere je mogoče združiti v vprašanih kulturnih, naprednih, gospodarskih. Ne zlorabi besede demokratizem, ker le pravi demokratizem našega velikega učitelja Masaryka odreši našo državo! Šola bodi moja trdnjava, tam je moje delo najbolj uspešno!«

Splošne vesti.

— Demisija ministra prosvete. Prosvetni minister g. Velja Vukičević je podal ostavko. Začasno vodstvo prosvete je bilo oddano min. ver g. M. Trifunoviću. Definitivno ima prevzeti prosveto g. St. Radić.

— Zvišanje dobe za dosego penzije in službene dobe. Predstoječi zakon o dvanajstih predvideva zvišanje penzijskega roka od 10 na 15 let za vse one, ki s 1. decembrom 1925 še nima 10 let službe in službo do 35 let.

— Nov davek za uradništvo. Predstoječi zakon o dvanajstih predvideva zopetno uvedbo penzijskega fonda, v katerem bodo uradniki plačevali 4%, zvaščniki in upokojeanci pa 3% od svoje plače.

— Izplačilo razlik. Kakor poroča »P. Glasnik« od 1. novembra letos, se je mudil 1. oktobra v Beogradu predsednik Zveze poštne organizacije, g. J. Jakše. Med drugimi strokovnimi zadevami sporoča predsednik javnosti tudi sledeče točke, ki zanimajo vse organizacije: Izplačilo razlike. V tej zadevi, ki se vleče kakor morska kača, smo se informirali pri načelniku bužetnega oddelka finančnega ministrstva g. Gjuričiću, ki je izjavil, da je vnešena v novi proračun za izplačilo razlike vsota 30 milijonov dinarjev, katera vsota bi se pora-

bila v prvi vrsti za izplačilo razlike nižjim uslužbencem, ostalim pa bi se ta razlika stopnjema izplačevala. Tu omenimo tudi to, da bodo dvanajstine s 1. decembrom t. l. zopet podaljšane, tako da pridemo do rednega proračuna v najboljšem slučaju šele s 1. aprilom 1926.

»Naš Glas«.

— Najvišji čuvár naših pravic (Dopis): Osrednji odbor društva državnih nameščencev je pa že menda v zimskem spanju. Polet je ta odbor razglasil, da »sedaj ni nič«, ker ni v Beogradu ne kralja, ne Pašića, ne ministrov, ne vlade, ne poslancev, ne skupščine, ne... (dobre volje odbora! Pripomba tovariša čez mojo ramo). Če so le dovolj založeni z živčevjem za tako dolgo zimo?!

— Glasom časopisnih vesti (Dopis) je hrvatski zajedničar dr. Bazala (kje so ostali drugi?) v seji narodne skupščine dne 6. t. m. obrazložil nujnost svojega predloga, s katerim zahteva, da finančni minister izplača uradnikom dolžno razliko po uradniškem zakonu, ki za zadnjih 7 mesecev skupno znaša 200 milijonov dinarjev. Finančni minister in narodna skupščina sta priznala nujnost osobito, ker se bo pri reprezentančnih cigaretah prihranilo — kakor je predvideno v novih dvanajstih, 6 milijonov dinarjev, torej bo lahko izplačal finančni

LISTEK.

V Pariz.

(Dalje.)

Večmilijonsko mesto potrebuje ogromno množino živil, vendar se človek naravno zgrozi ob pogledu na tako ogromne mase viktualij. Na tisoče zaklanih goved, telet, prašičev, ovac in za nas nenavadnih kuncev visi v mesnem oddelku. Lahko kupiš 100 pitanih volov pri enem mesarju, ali pa tudi majhen zrezek, ki je že »paniran« in pripravljen, da ga vržeš samo na razbeljeno mast. Osnažene kuretine je dovolj naprodaj in prav tako posamezni koščki. Morskih rib vseh vrst se dobi kolikor kdo hoče. Sočivja in zelenjave je na vagonu na trgu. Preprodajajo se kar celi vagoni, ki se kar odpeljejo s trga naprej na določeni kraj. Mesarice so ravno tako lepo okrogle kakor naše ljubljanske, samo »uniformirane« so malo drugače. Podobne so bolj zdravnicam, ki nosijo bele kapice in neznansko okrvavljene predpasnike imajo nekatere, da dobiš kar respekt. Protj 11. uri je trg tako nasmeten

človek prav rad vzame v spomin s seboj. Priznat pa moram, da francoski ponujalci niso tako vsiljivi kakor Italijani, ki te včasih spremljajo po pol kilometra daleč in tako tišče v tebe, da jih slednjič pošlješ k vragu in v Kalabrijo...

(Dalje prih.)

Jedna marljiva, svestrana i vrlo plodna radenica — naša drugarica.

(Dalje.)

Ja mislim, da ću većini čitača »U. T.« ugoditi, ako iz te knjižice navedem ono što je po mome mnenju najpotrebije, da se sazna. Rekoh najpotrebije ali ne i najzanimivije. Jer za ovo poslednje treba da pročitaš celu knjižicu.

Život: Porodica Belovića potječe iz Crne Gore, odavle su prebegli u Hercegovinu (selo Belovići-Stolac). Otac Jeličin bio je profesor u Ljubljani. Jelica se rodila u god. 1870. u Osijeku, kamo joj je otac bio premešten. Majka joj Kate kćerka je učitelja Fragnera. Otac poš-

lje Jelicu u zavod biskupa Strossmajera u Đakovo. Tu je upozнала lepotu narodne nošnje i pesme. Iz Đakova ode u Zagreb u samost. učiteljsku školu. Kasnije se uputila na više nauke u Beč i Pariz. Već kao učenica počela je saradivati u omladinske listove. Darovita kao što je bila, nauči devet jezika. Učiteljvala je u Zagrebu, Rumi, Osijeku i Mostaru, gde se upozнала sa Poljacom, sudijom Bernadzikovskim, s kime se 1896. venčala. Posle bi imenovana u Banjoj Luci kao upraviteljica više devojčake škole. Uzgojena nacionalno radila je kao pravi apostol jedinstva Srba i Hrvata. Belovićeva je teško obolela i 1908. pošalju je u mir. Kad je već 6 meseci bila u mirovini, stiže zvaničan spis s kojim je skidaju sa časti upraviteljice! 1907. i 1908. uređivala je u Zagrebu etnografski i obrtničko-umetnički muzej. Od 1918. opet je nastavnica, ovaj put kao »najmlada« na trgovačkoj školi u Sarajevu, me da bi joj pravo mjesto bilo na muzeju, gde kod nas za tekstile nema boljih stručnjaka od nje u čitavoj državi.

R a d. Pisala je knjige na srp. hrv. i. nemačkom, francuskom i engleskom.

(Dalje prih.)

Za podeželske odre ob drž. praznikih je izšla igra „Ave patria“.